

DUMITRU JOMPAN, *MARGA ETNOGRAFICĂ, OCUPAȚII SECUNDARE (ANEXE)*, EDITURA ALTIP ALBA-IULIA, 2018

Carmen NEUMANN

Muzeul Județean de Etnografie și al
Regimentului de Graniță Caransebeș

Prezenta lucrare cu titlul *Marga etnografică, ocupații secundare (anexe)* a apărut la Editura ALTIP Alba-Iulia 2018, pagini 103 din care 85, pagini text, 7 pagini imagini, 1 pagină tabelul respondenților și o bibliografie bogată.

Lucrarea se remarcă prin multitudinea surselor de informare și prin ampla documentare, surprinde obiceiurile din viața omului, nu doar în specificul lor tradițional, ci și în cele mai sensibile elemente religioase ce intră în desfășurarea lor. De asemenea, în carte sunt prezentate ocupațiile secundare ale locuitorilor din comuna Marga.

În capitolul I (p. 5–16) *Albinăritul*, autorul prezintă albinăritul ca ocupație de bază a mărgănilor. Folclorul credințelor și obiceiurilor a asimilat practici în care mierea și ceara îndeplinesc rolul de element apotropaic. Trimiterile la folclor referitoare la această ocupație au fost făcute cu scopul de a demonstra că stupăritul la Marga s-a practicat dintodeauna.

În capitolul capitolul II (p. 16–38) *Alimentația tradițională la: ospete și nunți, înmormântare, rețete culinare, repere etnografice referitoare la hrană în folclorul literar și al obiceiurilor*. În Marga, ca de altfel pretutindeni nunta, botezul momentul trecerii de la viață la moarte a generat vechi tradiții și obiceiuri alimentare.

Lăsând la o parte obiectele cărora li se atribuie un scop utilitar mortului, autorul amintește obiceiuri și ritualuri desfășurate la înmormântare și pomana de după. Capitolul se încheie cu rețete culinare tradiționale, repere etnografice deosebit de interesante, cu exemple de practici și obiceiuri legate de sărbători, obiceiuri nelegate de date fixe, proverbe și zicători.

Capitolul III (p. 43–61) *Culesul din natură* este format din cinci subcapitole, culesul plantelor alimentare, medicinale, tinctoriale, tanante și cele fără de care nu se pot practica unele datini, obiceiuri și meșteșuguri țărănești.

Capitolul IV (p. 61–68) *Lucrul la pădure*, locuitorii din Marga au fost mari furnizori de lemne, exploatarea pădurii a reprezentat pentru ei și familiile lor o sursă de câștig. Munca la pădure, întodeauna a fost deosebit de grea, autorul descrie cu lux de amănunte procedeele folosite de a transporta lemnul din vârful dealului în sat.

Capitolul V (p. 68–74) *Pescuitul*, ca și în alte așezări montane pescuitul a fost o îndeletnicire secundară a localnicilor, cel mai răspândit era pescuitul cu mâna, cu undița, construirea unui baraj din pietre de râu, copii pescuiau și ei cu furculița pe ape maimici. Dintre speciile de pește ce erau prinse pe apele de munte sunt: păstrăv, mreană și clean.

Capitolul VI (p. 74–85) *Vânătoarea* acest capitol este format din 24 de sub capitol unde sunt amintite etapele vânătoriei, organizarea unei partii de vânatoare, curse și capcane de vânatoare, și o listă cu vânătorii și gonașii de ieri și de azi din Marga. Capitolul se încheie cu prezentarea

balului vânătorilor și a câtorva povești vânătoarești. Tabelul respondenților (p. 85–87) și iconografie p. (87).

Lucrarea de față reprezintă o adevărată operă de artă etnografică, un mod de a valorifica un tezaur arhivistic bogat, aducând contribuții valoroase la cunoșterea localității Marga. Cred că nu numai prin bogăția informației științifice, ci și prin autoritatea sa morală, Dumitru Jompan este îndreptățit să scrie Marga etnografică, care-i încoronează o viață de muncă, de pasiune și de iubire față de locurile natale în care a văzut lumina zilei și s-a format în universul spiritual al satului. Ea nu este o simplă prezentare a unui sat cu oamenii săi, ci și o carte istorie pentru cititori.